

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 05. januara 2021. godine
Br.ref.: RK1689/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KIo8/19

Podnosilac

Gafurr Haziri

Ocena ustavnosti presude

Vrhovnog suda Kosova PML. br. 258/2018 od 6. novembra 2018. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Gafurr Haziri, iz sela Vrban, opština Vitina (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) Pml. br. 258/2018 od 6. novembra 2018. godine, kojom je odbijen, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je razmatranje ustavnosti osporene odluke, kojom su mu, prema navodima podnosiocu zahteva, povređena prava zagarrantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 14. januara 2019. godine, podnosilac zahteva je preko pošte podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 15. januara 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka- Nimani, (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
7. Dana 30. januara 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i dostavio im kopiju zahteva.
8. Dana 10. novembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 30. juna 2015. godine, Osnovno tužilaštvo u Gnjilanu, Opšti departman, je podiglo optužnicu (PP.II. br. 1021/2015) protiv podnosioca zahteva pod osnovanom sumnjom da je izvršio krivično delo "ugrožavanje javnog saobraćaja" iz člana 378, stav 6 u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakonika Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK).

10. Dana 12. marta 2018. godine, Osnovni sud u Gnjilanu-ogranak u Vitini (u daljem tekstu: Osnovni sud) je, presudom P. br. 353/2015, oglasio podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela *"ugrožavanje javnog saobraćaja"* iz člana 378, stav 6 u vezi sa stavom1, KZRK-a i osudio novčanom kaznom u iznosu od 200 (dvesta) evra.
11. Osnovni sud je u svojoj presudi istakao da je svoju odluku, između ostalog, zasnovao i na dva saobraćajna veštačenja (jedno privatno, a drugo na zahtev Osnovnog suda), sprovedena u vezi sa ovim pitanjem, kao i na osnovu super veštačenja. Na osnovu gore pomenutih veštačenja, ispostavlja se da se nesreća dogodila kao rezultat primarnih propusta oštećene strane A.I i sekundarnih propusta podnosioca zahteva. U presudi Osnovnog suda se takođe primećuje da su u vezi sa utvrđivanjem činjeničnog stanja uzeta u obzir i izlaganja mnogih svedoka slučaja.
12. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu protiv gornje navedene presude Osnovnog suda, navodeći povredu odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i odluke o kazni.
13. Dana 14. maja 2018. godine, Apelaciono tužilaštvo je, dopisom PPA/II NR. 498/2018, predložio Apelacionom sudu da odbije žalbu koju je uložio podnosilac zahteva.
14. Dana 12. jula 2018. godine, Apelacioni sud je, presudom PA1. br. 491/2018, odbio, kao neosnovanu, žalbu koju je uložio podnosilac zahteva.
15. Apelacioni sud je ocenio da presuda Osnovnog suda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba krivičnog postupka, naglašavajući da *"je presuda jasna, konkretna i razumljiva, u njenom obrazloženju su dati potrebni i dovoljni razlozi o svim odlučnim činjenicama i izneti su razlozi za svaku tačku presude"*.
16. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu na presudu PA1. br. 491/2018 Apelacionog suda od 12. jula 2018. godine i presudu PP. br. 353/2015 Osnovnog suda od 12. marta 2018. godine, navodeći bitne povrede odredaba krivičnog postupka i povredu krivičnog zakona. Podnosilac zahteva je takođe, ne osporavajući činjenicu da se nesreća desila zbog njegovih sekundarnih propusta, naveo da prvostepeni sud *"nije vratio optužnicu na proširenje i protiv druge osobe, već je samo on oglašen krivim"*.
17. S druge strane, Državni tužilac Kosova je, dopisom KMPL II. br. 180/2018, predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti odbije, kao neosnovan.
18. Dana 30. aprila 2018. godine, Vrhovni sud je, presudom Pml. br. 258/2018, odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo podnosilac zahteva.
19. Vrhovni sud je u svojoj presudi obrazložio da *"je pitanje preinačenja presude diskreciono pravo državnog tužioca, a to sud ne može da naloži tužiocu [...]"*.

Zaključci oba suda u vezi sa činjeničnim opisom i pravnom kvalifikacijom krivičnog dela su rezultat pravilne ocene izvedenih dokaza, za šta su oba suda dali jasne i pravne razloge iznete na strani 5 – 6, odnosno na stranama 3 – 4 presude drugog stepena, koje kao pravične i zakonite uvažava i ovaj sud i pravilno je primenjen krivični zakon”.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva navodi da je osporena presuda Vrhovnog suda doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
21. Podnosilac u svom zahtevu navodi da je Osnovni sud oglosio podnosioca zahteva krivim, iako je, prema njemu, materijalnim dokazima utvrđeno da nije kriv za to krivično delo.
22. Podnosilac zahteva u nastavku navodi da *“je odluka sudije bila tendenciozna; ja sam na početku, kao optuženi, iskoristio pravo za angažovanje saobraćajnog veštaka u skladu sa članom 141. ZKPRK-a; međutim, do ove faze postupka vidi se da je sudiji jedini cilj bio da me osudi osuđujućom presudom, jer veštačenje osporava rešenjem, iako sam Tužilaštvu blagovremeno podneo kopiju, međutim, ona mi uskraćuje pravo; tokom glavnog pretresa izrađuje se veštačenje na predlog suda i Tužilaštva i ponovo se tim veštačenjem potvrđuje prvo veštačenje; tokom faze postupka je predloženo i saobraćajno super veštačenje koje izrađuje Tehnički fakultet Univerziteta u Prištini od strane tri stručnjaka i meni određuju samo sekundarni propust, međutim, to Tužilaštvo, a zatim ni sud, uopšte ne uzimaju u obzir”.*
23. Što se tiče osporene odluke, podnosilac zahteva navodi da *“je sud trebao da sudi na osnovu dokaza i pravično; ja kao građanin, barem od suda očekujem da mi ne uskraćuje pravo da budem nevin, jer imam sekundarni propust i ni na jedan način nisam izvršilac krivičnog dela; takođe, Tužilaštvo tokom faze istrage uopšte nije sprovedo istragu, nema veštačenja, nisu me saslušali, već me je samo optužilo [...]”.*
24. Na kraju, podnosilac zahteva predlaže Sudu da usvoji njegov zahtev i poništi osporenu odluku, vraćanjem predmeta na presuđivanje.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, navedene Zakonom i dalje određene Poslovnikom.
26. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način”.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

27. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani u članovima 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48
[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku[...].”

28. Što se tiče ispunjavanja gore navedenih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 258/2018 od 6. novembra 2018. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe pojasnio svoje navode o onim pravima i slobodama za koje navodi da su mu povređena sudskim odlukama, u skladu sa uslovima koji su propisani u članu 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima koji su propisani u članu 49. Zakona.
29. Pored toga, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”

30. Sud prvo podseća da je podnosilac zahteva presudom P. br. 353/2015 Osnovnog suda oglašen krivim za izvršenje krivičnog dela “ugrožavanje javnog saobraćaja”

iz člana 378, stav 6 u vezi sa stavom 1, KZRK-a i osuđen je novčanom kaznom u iznosu od 200 evra. Nakon žalbe podnosioca zahteva, Apelacioni sud je odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio gore navedenu presudu Osnovnog suda. Vrhovni sud je odbio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo podnosilac zahteva protiv dve odluke nižestepenih instanci.

31. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da je osporena odluka doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarrantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
32. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac zahteva gotovo u celosti svog zahteva pred Sudom ponavlja iste navode koje je izneo i u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti. U vezi sa gore navedenim navodima, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je oglašen krivim bez sprovođenja istrage od strane tužilaštva i bez sastavljanja saobraćajnog veštačenja. Podnosilac zahteva dalje navodi da je oglašen krivim za izvršenje krivičnog dela, iako je prema podnosiocu zahteva na osnovu materijalnih dokaza utvrđeno da nije kriv za to krivično delo. Podnosilac zahteva u vezi sa osporenom presudom u suštini navodi da je oglašen krivim za izvršenje krivičnog dela u suprotnosti sa nalazima saobraćajnog i super veštačenja, tvrdeći da nalazi ovog veštačenja pokazuju da se saobraćajna nesreća, između ostalog, dogodila zbog sekundarnih propusta podnosioca zahteva, odnosno nije utvrđeno da je on prvenstveno odgovoran za izazivanje nesreće.
33. Stoga će Sud u nastavku razraditi navode podnosioca zahteva u smislu proceduralnih garancija zagarrantovanih u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, koji su detaljno protumačeni kroz sudsku praksu ESLJP-a u skladu sa kojim je Sud na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom.
34. Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], stav 1 Ustava, propisuje:

Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
[....]

35. Član 6, stav 1, 2 EKLJP-a propisuje sledeće:

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloljetnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričite neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

2. Svako ko je optužen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže. [...]”.

36. Što se tiče gore navedenih navoda, Sud smatra da je podnosilac zahteva svoj slučaj zasnovao na zakonitosti, naime na navodima o ne utvrđivanju dokaza i činjenica od strane Vrhovnog suda i sudova nižih stepena.
37. Međutim, Sud uzima u obzir obrazloženje Vrhovno suda u presudi PML. br. 258/2018, koji je u vezi sa dokazima istakao sledeće: *”Ocenjuje kao neosnovane istaknute navode, jer iz spisa stvari rezultira kao neosporna činjenica da je nesreći koja se dogodila osuđeni Gafurr Haziri doprineo koji prema urađenim veštačenjima nije prilagodio brzinu ulovima i okolnostima saobraćaja, dok je glavni izazivač nesreće bio vozač automobila VW/Pasat, odnosno ovde oštećeni A.B [...] Navod da se prvostepena presuda zasniva samo na krivičnoj prijavi i izveštaju policije, ali ne i na saobraćajnim veštačenjima, ovaj sud ocenjuje kao neosnovan, jer presuda prvog stepena koju je potvrdio i drugostepeni sud, nije zasnovana samo na krivičnoj prijavi i izveštaju policije, naprotiv, ona je zasnovana i na drugim formalnim i materijalnim dokazima izvedenim na glavnom pretresu, u prvom redu na veštačenju saobraćajnog veštaka [...]*”.
38. Sud takođe uzima u obzir obrazloženje Osnovnog suda P. br. 353/2015, koje je potvrđeno i od strane drugog stepena i gde se, između ostalog, ističe da je za ovaj slučaj održano 8 (osam) sudskih pretresa, izvedeni su svi dokazi i, između ostalog, dva veštačenja, jedno privatno veštačenje se nalazi u tužilaštvu, dok je drugo saobraćajno veštačenje urađeno na zahtev Osnovnog suda, kao i super veštačenje, a ocenjeni su i iskazi svedoka slučaja.
39. U ovom slučaju, Sud primećuje da su Vrhovni sud i dva nižestepena suda pružili jasne i dovoljne razloge za svoje nalaze i konstatacije. Sud primećuje da je Vrhovni sud u svojoj presudi odgovorio na sve navode podnosioca zahteva.
40. U smislu ovoga, u pogledu navoda podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava, na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i sveobuhvatno, a nakon razmatranja svih postupka, Sud je takođe utvrdio da postupci pred Apelacionim sudom i Osnovnim sudom nisu bili nepravilni ili proizvoljni. (Vidi, slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP-a od 30. juna 2009. godine).
41. S tim u vezi, Sud naglašava da nije njegova dužnost da se bavi greškama u zakonu koje su navodno počinili redovni sudovi (zakonitost), osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti osnovna prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Da je drugačije, Sud bi postupio kao sud *„četvrtog stepena“*, što bi rezultiralo prekoračenjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, kao i njegovom već konsolidovanom sudskom praksom, Sud ponavlja da je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava i da se ne mogu izvoditi apstraktne ocene zašto je redovni sud presudio na jedan, a ne na neki drugi način. (Vidi, slučaj *García Ruiz protiv Španije*, ESLJP, br. 30544/96, od 21. januara 1999. godine, stav 28 i vidi, takođe slučaj KI70/11,

podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

42. Ustavni sud može samo da razmatra da li su u postupku dokazi izvedeni tačno i da li su postupci uopšte, posmatrani u celini, vođeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje.
43. Sud podseća da je dosledno isticao da samo pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno za konstruisanje osnovanog navoda o ustavnoj povredi. Kada navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da pruže obrazložene navode i uverljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda KI136/14, podnosilac zahteva: *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti, stav 33; KI187/18 i KI11/19, podnosilac zahteva: *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73, i najnoviji slučaj KI125/19 podnosilac zahteva: *Ismaj lBajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63).
44. U slučaju koji je pred nama, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud tokom razmatranja navoda podnosioca zahteva obrazložio da je Apelacioni sud s pravom odbio žalbu podnosioca zahteva, kao neosnovanu, jer svi dokazi pokazuju da je do saobraćajne nezgode došlo, između ostalog, i zbog sekundarnih propusta podnosioca zahteva.
45. U tom smislu, Sud dalje smatra da podnosilac zahteva nije dokazao da su postupci pred Vrhovnim sudom ili drugim redovnim sudovima bili nepravilni ili proizvoljni, niti da su povređena njegova osnovna prava i slobode zaštićene Ustavom zbog pogrešnog tumačenja procesnog prava. Sud ponovo ističe da je tumačenje zakona dužnost redovnih sudova i da je stvar zakonitosti. (Vidi, slučaj KI63/16, podnosilac zahteva: *Astrit Pira*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. avgusta 2016. godine, stav 44 i vidi, takođe slučaj KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 i KI64/16, podnosioci zahteva: *Arben Gjokaj, Hisni Hokha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku i Sami Lushtaku*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
46. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti propisane u Poslovniku, zato što je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, uzimajući u obzir da iznete činjenice ni na jedan način ne opravdavaju navode o povredi ustavnog prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoj navod o ustavnoj povredi.
47. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i proglašava se neprihvatljivim u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i na osnovu pravila 39 (2) Poslovnika, 10. novembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi